



Ministerstvo kultury
Maltézské nám. 1
118 11 Praha 1 - Malá Strana

Váš dopis čj. / ze dne:

Naše čj.: NPÚ-310/81799/2017
Vyřizuje: PhDr. Jakub Vítovský/118
Spisový znak: 820.1
V Praze dne 20. 10. 2017

Podnět k přezkoumání závazného stanoviska Magistrátu hlavního města Prahy, odboru památkové péče, č.j. MHMP 1365553/2017 ze dne 29. 8. 2017 ve věci celkové obnovy tzv. Juditiny věže (část NKP Karlův most)

Národní památkový ústav, IČO: 75032333, Valdštejské náměstí 3, 118 01 Praha 1, (dále jen „Národní památkový ústav“) podává podnět k přezkoumání závazného stanoviska Magistrátu hl. m. Prahy, odboru památkové péče (dále jen „MHMP OPP“), č.j. MHMP 1365553/2017, sp. zn. S-MHMP 1837528/2016 Půlpánová, ze dne 29. 8. 2017, ve věci celkové obnovy Juditiny věže na pozemku č. parc. 231, k.ú. Malá Strana, Mostecká, Praha 1. Věž je částí národní kulturní památky Karlův most, zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek pod rejstř. č. ÚSKP ČR 11730/1-15.

Národní památkový ústav se obrací na Ministerstvo kultury se žádostí o zahájení přezkumného řízení podle § 95 a násl. správního řádu, neboť lze mít důvodně za to, že závazné stanovisko MHMP OPP ve věci celkové obnovy Juditiny věže podle projektové dokumentace „*Juditina věž, pozemek č. parc. 231, k. ú. Malá Strana, Praha 1 – studie celkové rekonstrukce*“ ateliér KAVA, 07/2016, a přílohy „*Statický průzkum, Juditina věž*“, V. Mlázovský, 04/2012, bylo vydáno v rozporu s právními předpisy.

Národní památkový ústav spatřuje v postupu MHMP OPP porušení základních zásad činnosti správního orgánu stanovených jednak § 2 odst. 1 správního řádu, podle něhož „*správní orgán postupuje v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, jakož i mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu, a to za podmínky, že „kde zákon (zde správní řád) mluví o zákoně, rozumí se též mezinárodní smlouva, která je součástí právního řádu“*. Národní památkový ústav má za to, že dále byly porušeny i základní podmínky § 2 odst. 4 a § 3 správního řádu, podle nichž je správní orgán povinen *zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a dbát, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu*“.

Národní památkový ústav spatřuje v postupu MHMP OPP nejen porušení výše citovaných základních zásad činnosti správního orgánu, ale i mezinárodní smlouvy. MHMP OPP krom toho nevedl dostatečně „*podklady pro vydání rozhodnutí ani úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů*“, jak stanoví § 68 odst. 3 správního řádu. V rozporu s § 50 odst. 3 správního řádu též nezjistil „*všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu*“. Rozhodnutí dále

neobsahuje ani dostatečné odůvodnění a vykazuje rozpory. Národní památkový ústav má za to, že rozhodnutí je v rozporu s právními předpisy zejména z důvodu těchto konkrétních vad:

1. Rozpor mezi charakterem zamýšlených prací, závazným stanoviskem a odůvodněním.

Ač nejde o havárii stavby, MHMP OPP závazným stanoviskem připouští nedostatečně odůvodněné, ale obzvláště pronikavé a rozsáhlé zabezpečovací a stabilizační zásahy do konstrukce věže. Více než polovinu zamýšlených prací tvoří tzv. *“Úpravy ze statického hlediska”* (viz s. 1 - 4 rozhodnutí). V rámci těchto tzv. *“úprav”* MHMP OPP připouští za nedostatečně jasných podmínek a bez měření nebo jiných objektivních důkazů aktuální nestability stavby mnohočetné *“sepnutí objektu ocelovými táhly”* (s. 2 – 3 rozhodnutí), dále změny příčné nosné konstrukce, kde *“střední nosná stěna bude podchycena oboustranně ocelovými průvlaky... a tyto průvlaky budou doplněny kotvami, které zajistí vodorovné sepnutí stěn”* (s. 2 rozhodnutí), a další invazivní zásahy do památkové substance věže. MHMP OPP invazivní zásahy připouští na základě tvrzení žadatelů (jinak řečeno kolektivu projektantů), že *“v mnoha případech je ve studii (těch samých žadatelů) konkrétně popsáno nebezpečí dalšího poškození, v některých případech pak s označením havarijní stav”* (s. 15 rozhodnutí). Takovéto odůvodnění však neodpovídá skutečnosti ani té části odůvodnění, v níž MHMP OPP říká, že *„v dané věci je dána výlučná rozhodovací pravomoc MHMP OPP, neboť o dané věci není příslušný rozhodovat stavební úřad“* (s. 22 rozhodnutí). Tím, že MHMP OPP v rozhodnutí vylučuje rozhodovací pravomoc stavebního úřadu, je zcela zpochybněno odůvodnění statického zabezpečení havarijními stavby stavby, kterými MHMP OPP v tom samém rozhodnutí argumentuje, a zároveň je tím popřena také sama potřeba zamýšleného rozsáhlého statického zabezpečení, které MHMP OPP tím samým rozhodnutím povolil. Pokud by statika stavby vykazovala havarijní stavy, vyloučit pravomoc stavebního úřadu by nebylo možno. Hodnocení podružných, ale důležitých detailů studie, např. kde bude WC pro návštěvníky věže, MHMP OPP v rozhodnutí vůbec neprovedl.

V odůvodnění kladného závazného stanoviska MHMP OPP reprodukuje důvodovou část záporného písemného vyjádření NPÚ GnŘ č.j. NPÚ-310/84745/2016, ze dne 25. 11 2016, podaného ve smyslu § 14 odstavce 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči (dále jen „památkový zákon“). V onom písemném vyjádření NPÚ GnŘ přípravu a realizaci prací v rozsahu a způsobem podle studie z hlediska zájmů chráněných památkovou péčí vyloučil (srov. s. 10-13 rozhodnutí). S písemným vyjádřením NPÚ GnŘ se MHMP OPP neztotožnil, ale nevyrovnal se s jeho věcným obsahem. Odkazuje na zásadu volného hodnocení důkazů (s. 17). Výsledkem je, že v odůvodnění kladného závazného stanoviska MHMP OPP převládá argumentace svědčící pro záporné rozhodnutí.

Závazné stanovisko MHMP OPP stanoví v základních podmínkách řadu průzkumů, jmenovitě, že *“bude prokázána nutnost masivního statického zabezpečení, dále sondu v nice JV nároží, mykologický a dendrochronologický průzkum krovu, průzkum stávajících hrotnic, sondy v podlahách, mykologické a dendrochronologické průzkumy prahů pod příčkami, restaurátorský průzkum fasády, restaurátorský průzkum výplňových prvků a restaurátorský průzkum kamenných a kovových prvků”* (s. 7 - 9 rozhodnutí). V odůvodnění závazného stanoviska se o průzkumech v rozporu s jejich účelem formalisticky uvádí, že MHMP OPP *“akceptuje námítky projektantů, neboť připustil dopracování statických průzkumů, restaurátorských průzkumů a záměru na jednotlivé historické části věže dle výše uvedených podmínek”*. MHMP OPP z celkem 10 průzkumů stanovených v podmínkách zmiňuje v odůvodnění pouze 3. Na věcné odůvodnění průzkumů rezignuje a říká, že je *“připouští”*. To neodpovídá výroku závazného stanoviska ani účelu základních podmínek ve smyslu § 14, odst. 3 památkového zákona a § 9 odst. 4, písm. d) prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb. Podle těchto právních předpisů orgán státní památkové péče v závazném stanovisku základní podmínky včetně provedení nezbytných výzkumných a průzkumných prací *“stanoví”*. Záměna slov *„stanoví“* a *„připouští“* zatěžuje stanovisko rozparem a nejasností, zda MHMP OPP provedení průzkumů vlastníkově skutečně ukládá anebo pouze umožňuje.

V závazném stanovisku MHMP OPP stanoví podmínku, že *při obnově budou použity pouze klasické materiály* (s. 9 rozhodnutí). Nerezová ocel a chemické kotvy, jimiž by věž byla v případě realizace studie vyztužena, klasickými materiály rozhodně nejsou.

2. Nedostatek odůvodnění.

V odůvodnění kladného závazného stanoviska MHMP OPP formálně deklaruje, že *“při posuzování... vycházel MHMP OPP z objektivně zjištěného skutkového stavu zejména z vlastního šetření a obhlídky místa, písemného vyjádření NPÚ GnŘ, z vyjádření žadatele a názorů odborníků, zpracovaných v předložených podkladech”* (s. 23 rozhodnutí). To však není konkrétně doloženo. MHMP OPP neuvádí žádný konkrétní údaj o šetření a obhlídce místa a příslušných závěrech. Záporným vyjádřením NPÚ GnŘ, které realizaci vyloučilo, kladné rozhodnutí odůvodnit nelze. Námitky žadatele (jinak kolektivu projektantů), kteří záporné písemné vyjádření NPÚ GnŘ považují *“za obstrukci a maření snahy vlastníka o opravu”* přičemž citují sami sebe (s. 16 rozhodnutí), nelze pokládat za objektivně zjištěný skutkový stav věci ani za věrohodné odůvodnění kladného rozhodnutí. Žádnými dalšími *“názory odborníků”* MHMP OPP kladné rozhodnutí nepodepřel.

V odůvodnění kladného závazného stanoviska MHMP OPP používá jako hlavní argument matoucí očekávání, že věž se v případě obnovy *“stane jednou z dalších unikátních památek v Pražské památkové rezervaci, kterou bude moci po její rekonstrukci případně navštívit i široká veřejnost”* (s. 16 rozhodnutí). Příslušný předpoklad je však fikcí, neboť věž je *unikátní památkou* již dnes a stejně tak je již dnes přístupná jednotlivým zájemcům i organizovaným skupinám návštěvníků - jinak řečeno může ji *případně navštívit i široká veřejnost*.

3. Rozpor s Úmluvou o ochraně architektonického dědictví Evropy.

MHMP OPP v odůvodnění závazného stanoviska neprávem podezírá NPÚ GnŘ, že se *„ve svém vyjádření snaží vyjít vstříc současnému nájemníkovi Juditiny věže, kterým je Klub za starou Prahu tím, že by měly být provedeny pouze nezbytné úpravy objektu“*. Už jen samo toto podezření svědčí o nereflexivní Úmluvy o ochraně architektonického dědictví Evropy, publikované č. 73/2000 Sb. mezinárodních smluv (dále jen Úmluva), která je v souladu s ustanovením čl. 10 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, v platném znění, součástí právního řádu a patří mezi ty mezinárodní smlouvy, u kterých platí, že stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva. Čl. 14 Úmluvy zavazuje Českou republiku i její veřejné, regionální a místní úřady, a tudíž také MHMP OPP a Úřad MČ Praha 1 (MČ je vlastníkem věže) *“s cílem rozšířit dopad veřejných úřadů... k identifikaci, ochraně, restaurování, údržbě, správě a propagaci architektonického dědictví, zřídit mechanismy pro... spolupráci mezi státem, regionálními a místními úřady, kulturními institucemi a spolky a veřejností”*, a zároveň *“podporovat... rozvoj neziskových spolků činných v tomto oboru”*. Klub za starou Prahu patří tradičně a na prvním místě mezi významné *“neziskové spolky činné v tomto oboru”*, jejichž rozvoj je dlužno ze strany státu i úřadů za účelem dosažení výše uvedeného cíle podporovat.

MHMP OPP v odůvodnění závazného stanoviska neopodstatněně tvrdí, že NPÚ GnŘ *“nutí vlastníka, aby rezignoval na kvalitní obnovu”* (s. 17). Pojem *kvalitní obnova* je neurčitým pojmem, který MHMP OPP v daném případě vykládá jinak než NPÚ GnŘ a odborná veřejnost. MHMP OPP staví zpřístupnění věže nad ty hodnoty, které z ní činí významný doklad historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti, pro které se věci prohlašují za kulturní památky ve smyslu ustanovení § 2 odst. památkového zákona. Za *„kvalitní obnovu“* památky MHMP OPP v daném případě pokládá celkovou razantní rekonstrukci v rozsahu a způsobem navrženým ve studii, ačkoli tato rekonstrukce by závažným způsobem porušila autenticitu věže jakožto výše uvedeného významného dokladu historického vývoje. Navržená rekonstrukce je nevhodná tou měrou, že v případě realizace nezanedbatelně umenší

autentické dokumentární hodnoty, které z věže činí hodnotnou památku. MHMP OPP v tomto případě nereflkuje Čl. 11 Úmluvy, který zavazuje Českou republiku, MHMP OPP i Úřad MČ Praha 1 *“podporovat adaptaci starých budov pro nové účely“*, ale za primárního předpokladu *“respektování architektonického a historického charakteru dědictví“*... a *“je-li to vhodné“*.

MHMP OPP v odůvodnění závazného stanoviska pokládá za cíl rekonstrukce věže umožnit návštěvnost *širokou veřejností* (s. 16 rozhodnutí). Při vydání kladného závazného stanoviska k celkové rekonstrukci věže za účelem veřejné expozice však nebude regulace návštěvnosti vymahatelná. Rozhodnutí MHMP OPP v daném případě nereflkuje omezení zakotvené v Čl. 12 Úmluvy, který praví: *“Ačkoli každá strana uznává hodnotu zpřístupnění chráněných statků veřejnosti, zavazuje se přijmout opatření, která budou nutná k zajištění toho, aby důsledky tohoto zpřístupnění, zvláště jakékoli stavební úpravy, neovlivnily architektonický a historický charakter takových statků a jejich okolí“*.

Národní památkový ústav na závěr připomíná právní větu rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 4 As 47/2008-97 ze dne 30. 1. 2009: *„Je-li dostatečně prokázána existence památkové hodnoty konkrétního objektu (tedy vykazuje-li vskutku znak kulturní památky, definované zákonem), musí veřejný zájem na jeho ochraně převážet nad soukromým zájmem jeho vlastníka“*.

S pozdravem

Ing. arch. Alexandra Křížová
náměstkyně sekce památkové péče

Příloha:

- Kopie vyjádření NPÚ GnŘ čj. NPÚ-310/84745/2016 ze dne 25. 11. 2016 (DS)
- Kopie Rozhodnutí MHMP čj. MHMP 1365553/2017, S-MHMP 1837528/2016 Půlpánová ze dne 29. 8. 2017 (DS)